

1.

Jaje se kuva dok ne otvrdne. Dok spolja ne postane gumenasto, a iznutra kredasto, trenutak pre no što bi moglo da stvori tamnosrebrnast prsten oko žumanceta. Mekana skoro pa lopta od žumanceta će se ukloniti, belance odbaciti. Jaje se kuva na jakoj vatri deset minuta, sklanja, postavlja na ubrus, hladi. Razbija se o radnu površinu, ljuska se odvaja u vlažan ubrus, koji se gužva i potom smešta u smeće.

Beba govori, govori.

Ja spremam jaja, postavljam jedno na tanjir i sečem ga nožem za maslac. Radim to pogrešno; ovo je za mene. Kad bi on primetio, mogao bi to protumačiti kao neki mali čin negodovanja. Puštam ga. Bebino jaje je namazano na prepečeno parče hleba od prokljalih žitarica. On žvaće na poseban način... Ne mogu da gledam. Svoje ću pojesti bez ičega, možda ću posle uzeti neke obične kuvane ovsene pahuljice.

Kuhinja je ispunjena osećanjima. Tu je disk voska s mirisom limuna koji je otopljen u grejaču na struju. Vosak se prodaje u pakovanjima poput malih kalupa za led, kockice se onda otapaju u gornjem delu aparata nalik na činiju. Miris limuna je suv, podsetio me je na žute *pez* bombone kad sam ga prvi put osetila, sad me podseća sam na sebe i druge trenutke koji zadobijaju oblik sličan ovom. Beba ne haje za ovakve stvari, odmahuje rukom kad ga pitam, kao da je to nešto što

se prirodno pojavljuje – paukove mreže, insekti koji se skupljaju u staklenim kuglama svetala na plafonu, tome slično. Beba se ne seća otkud grejač voska, *od koga* je, pošto sam ne bi kupio tako nešto. Njegov nehaj smatram dozvolom da prisvojim taj predmet i koristim ga po volji. Sviđa mi se taj miris. Sviđa mi se lagano svetlucanje kad žuti vosak prvo biva sapunasto zagasit, potom vlažan kao sok, a onda ponovo očvrstne. Jaja udaraju jedno o drugo i stvrdnjavaju se iznutra, žuti vosak omekšava.

Pročitala sam da svaki put kad se nečeg setimo ono se menja. Svakog jutra se sećam kako da napravim doručak Bebi i sigurno nešto radim drugačije. Pogrešno nanosim puter na hleb, previše posolim, preteram sa alevom paprikom. Beba recituje svoje stihove, ne razlikuje jedno jaje od drugoga.

Moja rutina sada poprima svoj najjednostavniji oblik. Ujutru moram da obavim stvari kako treba ili rizikujem da se sve poremeti. Na prvom mestu su kućni poslovi, onda pravi posao, onda dan. Dan je ono o čemu pričam, ono što može da se poremeti. Radim brzo ne bih li suzbila strepnju da ću potpuno izgubiti jutro. Kao da očekujem da mogu postojati izvan vremena.

Pravi posao je pisanje. Beba je počeo da pravi koncept nove knjige, memoara, tek pre nešto više od godinu dana, ali je poslednjih meseci sve manje sposoban da povezuje ideje. Nije mi izmakla ironija da radi isključivo iz pamćenja. Ovaj projekat, rekao mi je, konačno će zabetonirati njegovu zaostavštinu. „Otkriće ruku koja drži pero!”, rekao je uzbuđeno, najverovatnije nakon uvežbavanja. Stvarno mislim da su njegovi likovi jednostavno dobijali previše pažnje. Zadao mi je zadatak da prečešljam njegove sveske, grube beleške koje pravi u

trenucima lucidnosti iz dana u dan, i isečke iz prikaza i intervju. Potom treba sve te informacije da uobličim u priču, dostavim je književnom agentu s njegovog ličnog imejla i niko ne treba da zna ništa više od toga. Istina je da bih volela da radim na nečemu svom, ali pristala sam zbog uzbuđenja, budući da nikad ranije nisam pisala za publiku. Čitav život pišem uprazno, iz štampača pravo u moje ruke, odakle šaljem časopisima, a oni me odbijaju uz unapred pripremljen odgovor. Obično ne zadržavam napisano, kao da mogu da se pretvaram kako neuspesi ne postoje. Dosad mi je objavljen samo jedan tekst u jednom časopisu. Fikcionalni tekst o Preriji. I ništa više od toga.

Jesam imala ideju za nešto duže. O, ali glupavo je. Bila sam razmišljala da se probam u poemi. Ludo je to što nikad nisam ni pročitala nijednu! Ne do kraja. Da posvetim toliko vremena poemi, da pustim da traje godinu dana, ili čak duže. Baš me privlači ta sporost. Veličina. To što bih mogla bilo šta što želim da sakrijem u njoj.

Kako god, uopšte nisam dobra. Beba je ranije govorio da Polin „ima dara”. Za mene nije rekao ništa suprotno; samo nije rekao ama baš ništa. Očekujem da će ovaj projekat pogurati moje sposobnosti, da imitiram nekog velikog. I razmišljala sam o tome kako moje ime sigurno utiče na stvari; iznuđuje asocijaciju. Bez njega možda uopšte ne bih imala nikakvu šansu. A s njim, pa, ili očekuju previše ili ne očekuju apsolutno ništa. Ja sam zaista samo još jedan njegov projekat i, ako mi pođe za rukom, ne onaj s najmanje integriteta.

Ali to je ono što radim, ne? Zato sam ovde. Iz tog i drugih razloga. A ako se ne bavim pisanjem, onda

nemam bogzna šta drugo da radim, kad sve pospremim. Pokatkad dopustim sebi da radim ono što prirodno dođe, makar na tren. Skupim jorgan oko nogu i posmatram zavese kako plešu na popodnevnom povetarcu. U tim trenucima osećam da zaslužujem sporst; za ono *kroz šta sam prošla*. A šta je to? Pa, kao prvo, izgubila sam Polin. Ali to je bilo pre godinu dana, i nešto više. Godišnjica je obeležila razrešenje haosa. Sad nastavljamo da živimo, bez Polin. Sad svaki dan, svako godišnje doba nisu prvi bez nje.

Pa dobro, tu je i Beba. Sigurno je teško, moja izloženost njemu i njegovo propadanje, ali to trenutno ne osećam. Radimo svoje male stvari. Ja se brinem oko kućnih poslova, obroka. Za doručkom on gleda svoje snimke i ponavlja tekst. Dani nisu baš loši.

Dok god ima šta da se radi uveče, stvari su u redu tokom dana. Večera s Bebinim prijateljem kasnije i naravno naše uobičajene rutinske radnje. Pranje sudova, ukrštenica ako imamo vremena i neke od Bebinih sporih vežbi koje se ponavljaju. Veče će samo sebe izjesti. Stoga bi trebalo da dan bude dobar. Naposletku, sama sam ovo izabrala. Povukla sam se s pozicije na univerzitetu, otkazala zakup jednosobnog stana u istočnom delu Toronta. Čak je imao i malo sedište kraj prozora, što sam oduvek želela. Mesto kakvo se može *poželeti*.

Sad je još rano. Popila sam kafu, čaj još ne. Pijem *erl grej* zato što me podseća na Polin. Ona bi uvek stajala naslonjena na kuhinjsku radnu površinu i obema rukama držala šolju. I ja to radim, ponekad, čisto da vidim kakav je osećaj. Neću o tome. Svakome uvek neko nedostaje. Osim toga, dosad je čaj postao moja „stvar” koliko i njena. Ponekad jedva i pomislim na Polin. I ne

pijem isti kao ona: crni. Dodam oko 2% i prstohvat belog šećera. Donekle sam nežnija osoba.

Beba se iz dana u dan sve više gubi. Nedavno je bio na mestu koje smo nazvali „na rubu”. Doktor i ja, to jest. U to vreme sam samo navraćala u posetu, nalazeći izgovore da proverim kako je. Onda mi je, prošlog meseca, doktor rekao da je vreme. Sad živim ovde. On sad zaboravlja, premešta stvari na nova mesta gde se ranije nikad ne bi našle, ne odgovara stvarno na moja direktnija pitanja („Da li bi hteo da ideš sad ili da sačekaš i prvo uradiš nešto drugo?” – to *ili*, zaključila sam, nije mu se sviđalo; morao bi previše da pamti).

U kuhinji sedi ispred tableta, koji je podignut na stono postolje, i posmatra Čarlija Rouza kako mu postavlja pitanja. Na ekranu se Beba smeje, prvo odgovara sramežljivo, a onda nadugačko. Da, dužnost pisca je da vređa prijatelje i navodi ih da se hvale: „To sam ja!” Zgodan je, skupoceno odeven.

„Da”, kaže Beba, zaustavlja video, imitira sramežljiv izraz. Usta mu se grče, uglovi se povijaju nadole i nekako koristi taj oblik da prenese određenu potisnutu radost. Okrećem se i pružam mu iluziju privatnosti. „Dužnost pisca...”, nastavlja.

To što mi Polin nedostaje – izvinite, ja opet o Polin – na neki način me je pripremio za to kako ću se osećati kad Beba dođe do kraja puta. Već sam počela da uvežbavam da mi nedostaje. Na primer, manje-više sam prestala da govorim „tata” kao ranije.

Juče sam obavila deo svog najboljeg posla. Prošla sam kroz Bebine beleške, napisala prizor iz njegovog detinjstva u kom se on nalazi u Torontu na autobuskoj turi s roditeljima i toliko mu se piški da razmišlja da iskoči

iz vozila, te konačno stižu na odmorište i on doživljava takvo blaženstvo dok mokri da iz navike počinje da trpi, kao tinejdžer dobija urinarnu infekciju, mora da kaže doktoru da je „zavisan od piškenja”, vezuje to za sve jaču fiksaciju na genitalno oslobađanje. Ne smetaju mi toliko eksplicitniji delovi teksta dok god je reč o Bebinjoj mladosti. Dok god je manje-više sterilan u sadašnjosti. Davno me je naučio razlici između umetnosti i života, da postoje posebna pravila za svako od njih.

Jutros sam se uznemirila misleći da će mi, dok sam u radnoj sobi, izgubljena u poslu, izmaći ostatak života. Da neću razmišljati o pravim stvarima, da ću dopustiti da mi rutine iskliznu iz ruku. Uglavnom sam razmišljala o Polin, kako brinem da ću je zaboraviti čak i na tren, mada se trudim da posmatram tu fiksaciju kao simptom nekog unutrašnjeg umeća, a ne nešto tužno, kliničko. Možda moja patnja sadrži neku romantičniju crtu. Više od toga da sam nekad imala Polin, a sada je nemam.

Ponekad imam osećaj da sam umrla kad je Polin umrla. Ili da je nastupio moj kraj. Kad razmatram život posle nje, nemam osećaj da je postojao život onda gubitak onda ponovo život, bez nje. Imam osećaj da je postojao život i da je onda nastupio gubitak i da sad postoji nešto... brzo, lako. Čak i tuga kao da pripada pređašnjem životu, kao da bih, da, osećala pustoš da sam još u životu pre toga. Ali ona je sad predaleko, a ja sam se promenila. Žao mi je tih bića, ali što se tiče novog bića u koje sam prešla – još nisam zaključila.

Sad može da se desi bilo šta. U sadašnjem trenutku, Polin je mrtva. U sadašnjem trenutku, Beba umire. U sadašnjem trenutku, ne prepoznajem svoje postupke. Stara sam. Osećam se staro u stalnoj promenljivosti.